

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI**

**2025 YILI
DÜZENLEYİCİ ETKİ ANALİZİ
YILLIK DEĞERLENDİRME RAPORU**

ARALIK 2025

SUNUŞ

Düzenleyici Etki Analizi (DEA), karar alma süreçlerinde düzenleme seçeneklerinin ekonomik, sosyal ve mali etkilerinin erken aşamada bütüncül ve sistematik biçimde değerlendirilmesini sağlayarak öngörülebilirliğin artırılmasına ve kamu kaynaklarının etkin, verimli ve şeffaf biçimde kullanılmasına katkı sunan temel bir yönetim aracıdır. Bu anlayış doğrultusunda, 24 Şubat 2022 tarihli Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik uyarınca düzenleyici süreçlerin analitik niteliğinin güçlendirilmesi ve DEA'nın kurumsal düzeyde yaygınlaştırılması amacıyla Strateji ve Bütçe Başkanlığınca (Başkanlık) yürütülen faaliyetler 2025 yılında da sürdürülmüştür.

Rapor döneminde (Ağustos 2024-Aralık 2025), Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ile ortaya konulan hedefler doğrultusunda, Başkanlık olarak DEA'ların kapsamı ve kalitesinin artırılmasına yönelik düzenleme taslaklarının ekonomik, mali ve sosyal etkilerinin değerlendirilmesinde, ilgili rehberlerle uyumlu biçimde veri temelli ve sistematik analizler yapılmasında kamu kurum ve kuruluşlarına teknik katkı sağlanmıştır. Başkanlığa iletilen düzenleme taslakları incelenerek, düzenleyici süreçlerde ön analiz yaklaşımının güçlendirilmesi amacıyla ilgili birimlerle eş güdüm artırılmış; analiz süreçlerine ilişkin metodolojik tutarlılığın sağlanmasına yönelik istişare ve geri bildirim mekanizmaları işletilerek 59 adet DEA Raporu nihai hale getirilmiştir. Geliştirilen rapor şablonları aracılığıyla, düzenleme seçenekleri arasında karşılaştırılabilirliğin artırılması ile olası mali yüklerin ve idari etkilerin daha bütüncül bir çerçevede değerlendirilmesine imkân tanınmıştır. Bu çerçevede, düzenleme tasarımlarında alternatif politika araçlarının değerlendirilmesi teşvik edilmiş, düzenleyici müdahalelerin hedeflerle uyumunun artırılmasına katkı sunulmuştur.

Yürütülen faaliyetler, düzenleyici kararların uygulanabilirliğinin ve öngörülebilirliğinin artırılmasının yanı sıra, düzenleme seçeneklerinin kanıta dayalı olarak ele alınarak olası mali ve idari sonuçlarının analiz edilmesini teşvik etmiştir. Böylece, kaynak tahsis süreçlerinde rasyonelliğin güçlendirilmesi ve düzenleyici çerçevenin kalitesinin artırılması yönünde önemli kazanımlar sağlanmıştır.

Ülkemizde DEA ile ilgili yürütülen faaliyetlerin somut çıktıları, uluslararası karşılaştırmalı göstergelere de olumlu şekilde yansımaktadır. Türkiye, OECD tarafından üç yılda bir düzenlenen Düzenleyici Politika ve Yönetişim Göstergeleri (iREG) anketi ve bu anketten elde edilen veriler kapsamında, Düzenleyici Politika Görünüm Raporu'na göre 2021 yılında 39'uncu sıradayken 2025 yılında 10 sıra birden iyileşme göstererek 29'uncu sıraya yükselmiştir.

Önümüzdeki dönemde, düzenleyici etki analizlerinin kapsamının geliştirilmesi, veri erişimi ve analiz kapasitesinin güçlendirilmesi, düzenleyici kararların çok boyutlu ve çok paydaşlı etkilerinin erken aşamada ve sistematik biçimde değerlendirilmesi, analizlerin izleme ve değerlendirme boyutuyla genişletilmesi ve düzenleyici süreçlerde bütüncül bakış açısının daha da yaygınlaştırılması temel öncelikler olmaya devam edecektir.

Bu doğrultuda, DEA yapım süreçlerinin etkinliğini artırmaya ve kamu kaynaklarının rasyonel kullanımını desteklemeye yönelik çalışmalar kararlılıkla sürdürülecek olup ülkemizde DEA'nın yaygınlaştırılmasına yönelik yürütülen faaliyetlere katkı sağlayan ve bu süreçte önemli rol üstlenen Başkanlığımız personeli ile tüm paydaşlara teşekkür ederim.

İbrahim ŞENEL
Başkan

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	4
TABLOLAR	5
GRAFİKLER.....	5
KISALTMALAR VE TANIMLAR.....	6
I. GENEL BİLGİLER	7
II. DEA KAPSAMINDAKİ FAALİYETLER	7
1. Düzenleyici Etki Analizi Raporları.....	7
2. DEA Kapsamında Hazırlanan Mevzuat ve Yayın Çalışmaları.....	10
3. On İkinci Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı Faaliyetleri	11
4. OECD – Düzenleyici Politika ve Yönetişim Göstergeleri (iREG) Anketi	12
5. DEA Anketi.....	14
6. DEA Kapsamındaki Etkinlikler.....	21
7. DEA İrtibat Noktaları.....	21
III. 2024-2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	23
IV. GENEL DEĞERLENDİRME	24

TABLÖLAR

Tablo 1. 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda Yer Alan Faaliyetler .	12
Tablo 2. Ziyaret Edilen İrtibat Noktaları.....	21
Tablo 3. DEA İstatistikleri.....	24

GRAFİKLER

Grafik 1. Düzenleme Taslaklarının Türlerine Göre Dağılımı	8
Grafik 2. Düzenleme Taslaklarının Yıllara Göre Dağılımı	8
Grafik 3. DEA'ların Aşamalarına Göre Dağılımı	9
Grafik 4. DEA Raporları Hakkında Oluşturulan Değerlendirme Sayısı.....	10
Grafik 5. DEA Raporları Hakkında Yapılan Çalışma Toplantısı Sayısı	10
Grafik 6. İkincil Düzenlemelerde DEA, 2014-2024	13
Grafik 7. Anket Katılımcılarının DEA Raporu İnceleme Oranı	15
Grafik 8. Türkiye’de DEA için Kullanımı Uygun Bulunan Analiz Yöntemleri	17
Grafik 9. DEA Sayesinde Mevzuat Sürecinde Yaşanan Değişiklikler.....	18
Grafik 10. Katılımcıların DEA Zorunluluğu Bulunduğunu Düşündüğü Mevzuat Türleri.....	20
Grafik 11. DEA Yapımında Karşılaşılan Temel Zorluklar	20

KISALTMALAR VE TANIMLAR

Başkanlık	: T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
CBK	: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
Daire	: Düzenleyici Etki Analizi Dairesi
DEA	: Düzenleyici Etki Analizi
Düzenleme taslağı	: Kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Taslakları
GZFT	: Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler
İdare	: Cumhurbaşkanlığı, Bakanlıklar, Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları
iREG	: Düzenleyici Politika ve Yönetişim Göstergeleri (Indicators of Regulatory Policy and Governance)
MRP	: Düzenleyici Performansın Ölçülmesi (Measuring Regulatory Performance)
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (Organisation for Economic Co-operation and Development)
Rapor	: 2025 Yılı Düzenleyici Etki Analizi Yıllık Değerlendirme Raporu
Rehber	: Düzenleyici Etki Analizi Rehberi
RPC	: Düzenleyici Politika Komitesi (Regulatory Policy Committee)
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
Usul ve Esaslar	: 4 Haziran 2022 tarihli ve 31856 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Düzenleyici Etki Analizinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar
Yönetmelik	: 24 Şubat 2022 tarihli ve 31760 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

I. GENEL BİLGİLER

DEA, mevcut ve yeni düzenlemelerin olası etkilerinin sistematik olarak incelenmesini sağlayan bir yönetim aracıdır. Bir dizi analitik incelemeden oluşan DEA; ekonomik, sosyal, ticari, çevresel ve diğer etkilerin değerlendirilmesi yoluyla farklı düzenleme önerilerinin avantaj ve dezavantajları ile net katkıları hakkında karar alıcılara yönlendirici bilgiler sağlamaktadır.

Düzenleyici tedbirlere yönelik analitik değerlendirmelerin yapılmasıyla söz konusu alandaki sorunlar, çözüm önerileri ve bu önerilere ilişkin riskler ortaya konulmaktadır. Bu sayede sistematik bir incelemeye tabi tutulan düzenlemelerden elde edilen bulgular karar alıcılara sunulmaktadır.

Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) çerçevesinde getirilen DEA kapsamında kamu idarelerine söz konusu süreçte yönlendirici olması açısından merkezî kontrol birimi olarak 2022 yılı Mart ayında Başkanlık bünyesindeki Ekonomik Modelleme ve Konjonktür Değerlendirme Genel Müdürlüğüne bağlı DEA Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. Aktif olarak 1 daire başkanı, 7 strateji ve bütçe uzmanı ile 2 strateji ve bütçe uzman yardımcısı görev yapmaktadır.

II. DEA KAPSAMINDAKİ FAALİYETLER

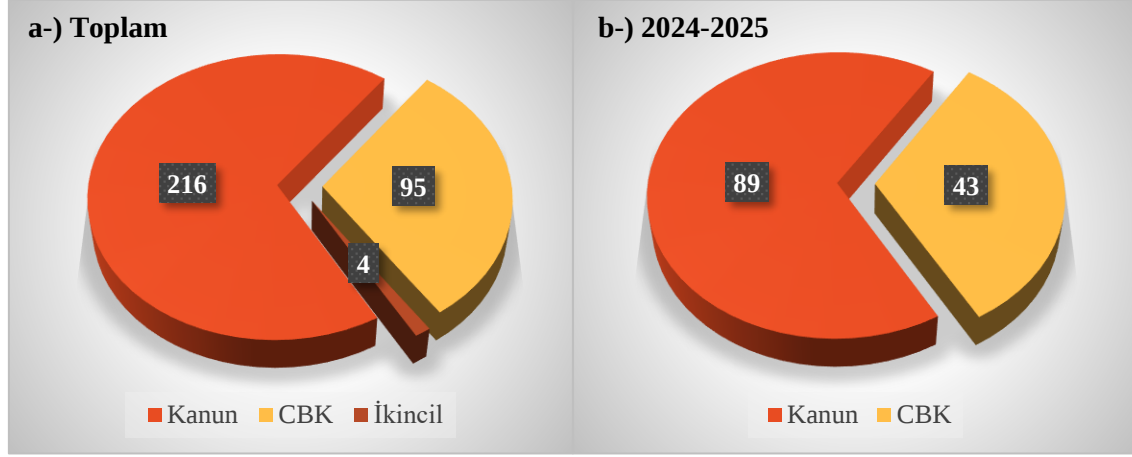
1. Düzenleyici Etki Analizi Raporları

Düzenleyici Etki Analizinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar (Usul ve Esaslar)'ın yayımlanmasından 31 Aralık 2025 tarihine kadar olan süre içerisinde toplamda 315 adet düzenleme taslağı Başkanlığa iletilmiş olup bunlardan 294 tanesi DEA raporuna sahiptir. Söz konusu DEA raporlarından 158 adeti nihai hâle getirilmiştir. İletilmiş olan 315 adet düzenleme taslağının 216'sı kanun, 95'i Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve 4'ü de DEA yapma zorunluluğu bulunmamakla birlikte ikincil düzenlemelere yöneliktir (Grafik 1-a).

Bir önceki Yıllık Değerlendirme Raporu'nda 2024 Yasama Yılı sonuna kadar olan veriler baz alınmış, bu Rapor'daki 2024-2025 verileri, önceki rapordan devamla 2024 Yasama Yılı sonu ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasındaki sürede yapılan faaliyetleri ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda 23 Ağustos 2024 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasındaki

sürede Başkanlığa toplam 132 adet düzenleme taslağı iletilmiştir. Bunlardan 89’u kanun taslağı ve 43’ü Cumhurbaşkanlığı kararnamesidir (Grafik 1-b).

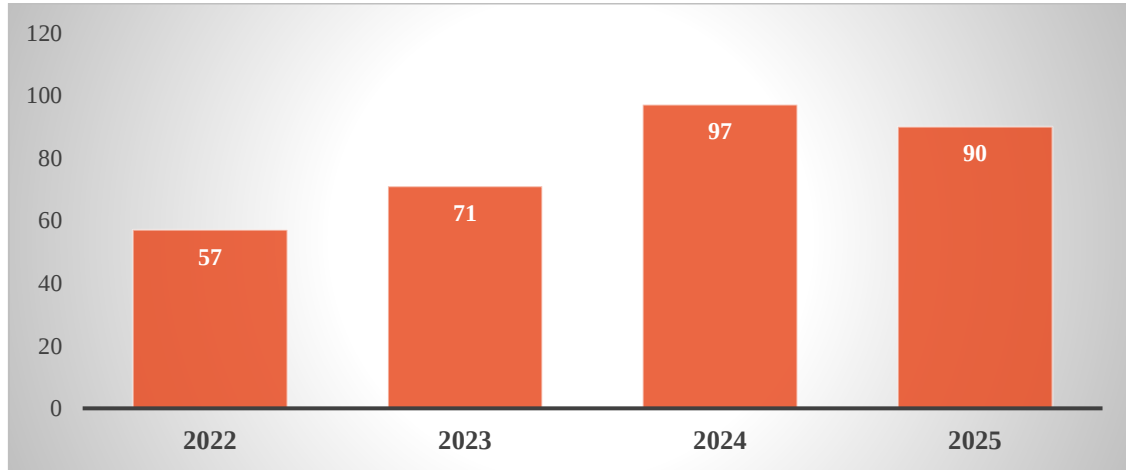
Grafik 1. Düzenleme Taslaklarının Türlerine Göre Dağılımı

Kaynak: Başkanlık, 31 Aralık 2025

Başkanlığa iletilmiş bulunan 315 adet düzenleme taslağının yıllar itibarıyla dağılımı incelendiğinde, bunlardan 57’si 2022 yılında, 71’i 2023 yılında, 97’si 2024 yılında ve 90’ı 2025 yılında iletilmiştir (Grafik 2).

Grafik 2. Düzenleme Taslaklarının Yıllara Göre Dağılımı

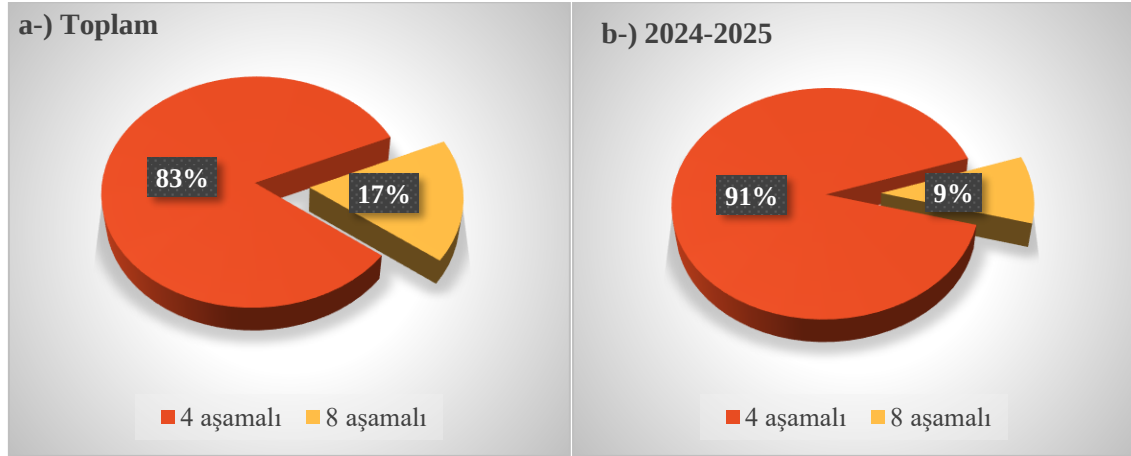
Kaynak: Başkanlık, 31 Aralık 2025

Düzenleyici Etki Analizi Rehberi (Rehber)’ne göre yıllık bütçe yükü 100 milyon Türk lirası ve üzerinde olan düzenlemeler 8 aşamalı, 100 milyon Türk lirası altında olan düzenlemeler 4 aşamalı DEA’ya tabidir.¹ Toplam olarak bakıldığında 2022-2025 yılları

¹ Yıllık bütçe yükü 100 milyon TL’nin altında olmasına rağmen Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesinin dördüncü fıkrasına göre Başkanlık 8 aşamalı DEA yapılmasını talep etme yetkisini haizdir.

arasında iletilen 294 adet taslak DEA raporunun yüzde 83'ü 4 aşamalı ve yüzde 17'si 8 aşamalı olarak yapılmıştır (Grafik 3-a). Ayrıca 23 Ağustos 2024 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasındaki sürede iletilen 130 adet taslak DEA raporunun yüzde 91'i 4 aşamalı ve yüzde 9'u 8 aşamalı olarak yapılmıştır (Grafik 3-b).

Grafik 3. DEA'ların Aşamalarına Göre Dağılımı

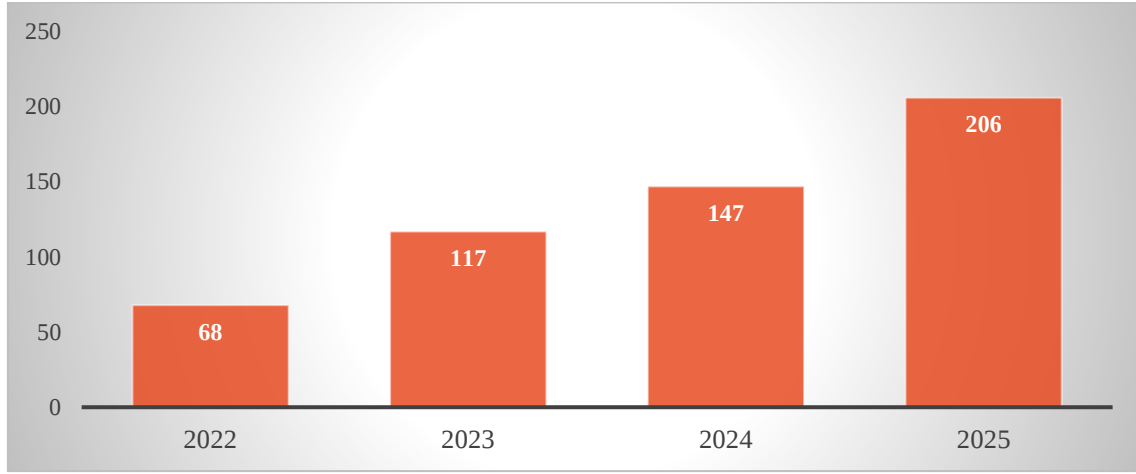

Kaynak: Başkanlık, 31 Aralık 2025

Rehber'de DEA yapımında kullanılabilecek yöntemler belirlenmiş olup idarelerin yöntem tercihinde ve yapılacak analizlerde fayda ve maliyetlerin özelliklerine göre ve orantılılık ilkesi kapsamında uygun bir yöntem seçmesi beklenmektedir. Bu çerçevede düzenleme taslaklarının tümünün DEA'sında GZFT analizi yapılmıştır.

İdareler, taslak DEA raporlarını ilettiklerinde söz konusu DEA raporu özelinde düzeltilmesi, değiştirilmesi ve yapım sürecinde dikkat edilmesi gereken hususlara yönelik Başkanlıkça değerlendirme raporları hazırlanmaktadır. 2022-2025 yılları arasında hazırlanan değerlendirme raporlarına ilişkin sayılara Grafik 4'te yer verilmektedir. 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla toplamda 538 adet değerlendirme raporu hazırlanmıştır.

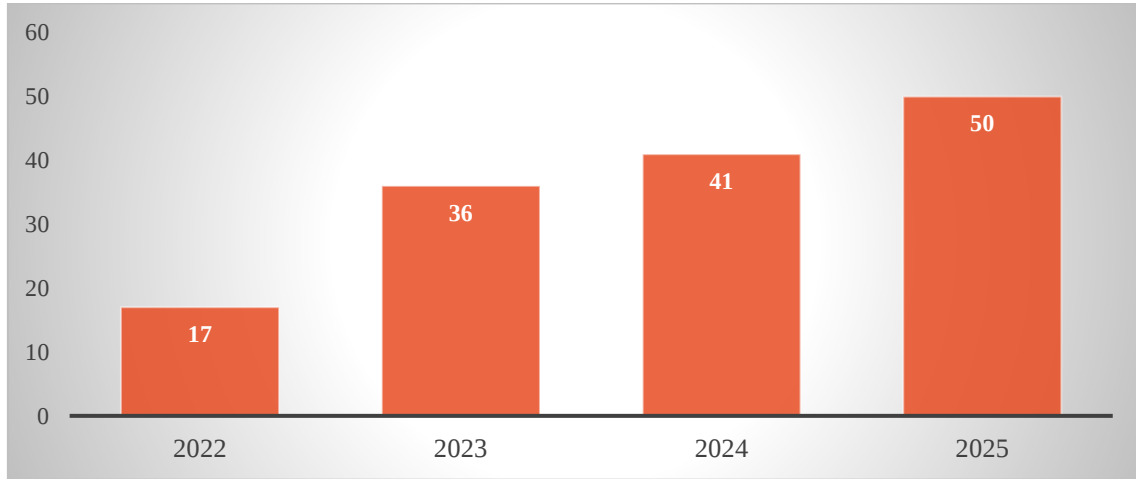
Grafik 4. DEA Raporları Hakkında Oluşturulan Değerlendirme Sayısı

Kaynak: Başkanlık, 31 Aralık 2025

İdareler tarafından iletilen taslak DEA raporları hakkında çalışma toplantıları yürütülmektedir. Bu çerçevede ilgili DEA raporlarının hazırlanmasında nelere dikkat edileceği, düzenlemeyi hazırlayan birimle toplantı yoluyla görüşülmektedir. 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla idarelerle 144 adet toplantı gerçekleştirilmiş olup Grafik 5'te toplantı sayılarına yer verilmektedir.

Grafik 5. DEA Raporları Hakkında Yapılan Çalışma Toplantısı Sayısı

Kaynak: Başkanlık, 31 Aralık 2025

2. DEA Kapsamında Hazırlanan Mevzuat ve Yayın Çalışmaları

DEA sürecine rehberlik edecek belgelere yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda Rapor döneminde gerçekleştirilmiş olan faaliyetler aşağıda sıralanmıştır.

- Paydaş Tespiti ve Paydaş Analizi Rehberi hazırlanarak 2025 yılı Ocak ayında dea.sbb.gov.tr adresinde yayımlanmıştır.
- 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda DEA kapsamında yedi faaliyet ve üç performans göstergesine yer verilmiştir.
- DEA'da kullanılan yöntemlerden Fayda-Maliyet Analizi, Çok Kıstaslı Karar Analizi, Maliyet Etkinlik Analizi, Uyum Maliyetlerinin hesaplanması ve genel DEA sürecinin işleyişine yönelik olmak üzere beş adet SBB uzmanlık tezi hazırlanmıştır.
- DEA internet sitesinde yer verilen bilgilendirici nitelikteki belgeler güncellenmiştir.

3. On İkinci Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı Faaliyetleri

Ülkemizin üst politika belgelerinde DEA'ya ilk kez On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)'nda yer verilmiştir. Kamu yönetiminde kanıta dayalı politika oluşturma süreci güçlendirilerek ve mevzuat düzenlemelerinin ilgili paydaşlar üzerindeki olası iktisadi ve sosyal etkileri ortaya konularak kaynakların etkin kullanımının sağlanması amacıyla Plan'da altı adet tedbire yer verilmiştir. Bu kapsamda, 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda DEA kapsamında yedi faaliyet ve üç performans göstergesi yer almakta olup ilgili faaliyetler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda Yer Alan Faaliyetler

Faaliyet	Gerçekleşme
Taslak düzenleyici etki analizi raporlarını hazırlayan kamu idarelerinin ihtiyaçları doğrultusunda çalışma toplantıları yapılacaktır.	2025 yılındaki faaliyetler kapsamında kamu idarelerinin ihtiyaçları doğrultusunda 50 adet çalışma toplantısı gerçekleştirilmiştir.
Tespit edilen ihtiyaçlar ve uygulanabilir yaklaşımlar çerçevesinde rehber ve yönlendirici dokümanlar gözden geçirilecek ve güncellenecektir.	Dört ve sekiz aşamalı DEA şablonları ile GZFT Değerlendirme Matrisi güncellenmiştir.
Düzenleyici etki analizi yıllık değerlendirme raporu hazırlanacak ve kamu kurumlarıyla paylaşılacaktır.	Bu Rapor'la birlikte yıllık değerlendirme raporunun hazırlanması faaliyeti gerçekleştirilmiş olup internet sitesinde yayımlanarak kamunun istifadesine sunulacaktır.
Düzenleyici etki analizine yönelik hazırlanacak olan yıllık değerlendirme raporu ve eğitim programlarına ilişkin bilgilendirici dokümanlar düzenleyici etki analizi internet sitesinde yayınlanacaktır.	
Ulusal ve uluslararası düzeyde düzenleyici etki analizi faaliyetlerine katılım sağlanacaktır.	13 adet ulusal ve uluslararası etkinliğe katılım sağlanmıştır.
Kamu idarelerinde düzenleyici etki analizi yapmaya yönelik eğitimler gerçekleştirilecektir.	DEA yapılmasına yönelik olarak 15 adet eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir.
Paydaş tespiti ve analizi kitapçığı ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenecektir.	DEA yapan idarelerin yararlanması için paydaş analizi şablonları hazırlanarak internet sitesinde kullanıcıların istifadesine sunulmuştur.

4. OECD – Düzenleyici Politika ve Yönetişim Göstergeleri (iREG) Anketi

OECD-Düzenleyici Politika Komitesi (RPC²), üye ve üye olmayan ülkelerin düzenleyici kalite ve düzenleyici reform kapasitelerini oluşturmalarına ve güçlendirmelerine yardımcı olmaktadır. Daha iyi düzenleyici uygulamaların benimsenmesinin OECD tarafından izlenmesi kapsamında OECD-Düzenleyici Performansın Ölçülmesi (MRP³) programı tarafından farklı ülkeler arasında ve zaman içerisinde karşılaştırmalı analize olanak tanıyan Düzenleyici Politika ve Yönetişim Göstergeleri (iREG⁴) anketi geliştirilmiştir.

DEA, paydaş katılımı ve uygulama sonrası değerlendirme (ex-post değerlendirme) şeklindeki üç temel alanı ölçen iREG anketi ilk defa 2014 yılında 34 üye ülke ve Avrupa Birliği ile gerçekleştirilmiştir. Bu anketle sağlanan verilerle 2015 yılında OECD tarafından yayımlanan Düzenleyici Politika Görünümü⁵ Raporu OECD ülkelerinin düzenleme yapma biçimlerini iyileştirme konusunda kaydettikleri ilerlemenin ilk kanıta dayalı analizini sunmaktadır. 2017 yılında 38 üye ülke ve Avrupa Birliği, 2021

² Regulatory Policy Committee

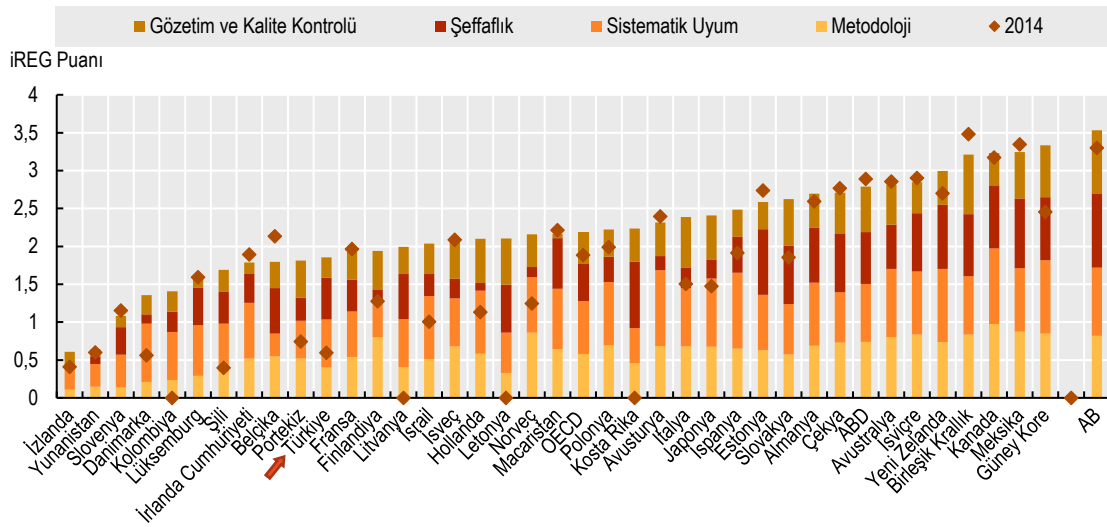
³ Measuring Regulatory Performance

⁴ Indicators of Regulatory Policy and Governance

⁵ Regulatory Policy Outlook

yılında ise 39 üye ülke ve Avrupa Birliği, 2024 yılında 38 üye ülke ve Avrupa Birliği ile yapılan anket sonucunda sırasıyla 2018 Düzenleyici Politika Görünüm Raporu, 2021 Düzenleyici Politika Görünüm Raporu ve 2025 Düzenleyici Politika Görünüm Raporu yayımlanmıştır. Ayrıca anketin ilk uygulandığı yıl olan 2014 ile 2024 yılları arasında ülkelerin göstergelerinin değişimi OECD tarafından 2025 yılında yayımlanan Bir Bakışta Devlet⁶ Raporu'nda da ifade edilmekte olup söz konusu puan durumu gelişimi Grafik 6'da gösterilmektedir.

Grafik 6. İkincil Düzenlemelerde DEA, 2014-2024

Kaynak: OECD, Bir Bakışta Devlet 2025, Düzenleyici Politika ve Yönetişim Göstergeleri (iREG) Anketi 2014 ve 2024.

Paydaş katılımı, DEA ve uygulama sonrası değerlendirme olmak üzere üç temel alana odaklanan iREG anketinde her temel alan dört alt kategori üzerine kurulmuştur:

- Gözetim ve kalite kontrolü kategorisinde gözetim organlarının rolü ve kamuya açık değerlendirmeleri ölçülmektedir.
- Şeffaflık kategorisinde açık yönetim ilkeleriyle ilgili bilgiler değerlendirilmektedir.
- Sistematiik uyum kategorisinde yasal yükümlölükler ve bu yükümlölüklerin ne sıklıkla yerine getirildiğı ölçülmektedir.
- Metodoloji kategorisinde her bir alanda kullanılan yöntemler hakkında bilgi toplanmaktadır.

⁶ Government at a Glance

2023 yılında ülkemiz adına verilen yanıtlarla Türkiye'nin de içinde olduğu 38 ülke ile Avrupa Birliği'nin paydaş katılımı, DEA ve uygulama sonrası değerlendirme alanlarında performansı ölçülmüştür. Anket, paydaş katılımı ve DEA göstergeleri alanlarında yürütme organı tarafından başlatılan düzenleme süreçlerine odaklanmaktadır. Bu sebeple 2024 yılı anket sonucunda Türkiye, 2021 yılında olduğu gibi paydaş katılımı ve DEA'da birincil düzenlemelerde Amerika Birleşik Devletleri ile birlikte kapsam dışında değerlendirilmiş ve söz konusu alanlarda ölçüm yapılmamıştır. Bu hususlar doğrultusunda 2021 yılında yayımlanan Görünüm Raporu'nda Türkiye ikincil düzenlemelerde DEA kategorisinde 39 üye arasında son sırada yer almakta iken 2025 yılında yayımlanan Görünüm Raporu'nda 10 sıra birden yükselerek 29'uncu sıraya gelmiştir.

5. DEA Anketi

On İkinci Kalkınma Planı ve 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda "Kamuda Düzenleyici Etki Analizi" başlığı altında DEA konusunda uygulama tecrübesi ile iyileştirilebilecek hususlardan faydalanılmasını teminen yıllık değerlendirme raporları hazırlanması tedbiri yer almaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının DEA konusundaki çalışmalarının değerlendirilebilmesi için ilki 2024 yılında uygulanan anket, söz konusu tedbir kapsamında 2025 yılı için 104 kamu kurumuna gönderilmiş olup Haziran-Temmuz aylarında ikinci kez uygulanmıştır. 2024 yılı anketinden farklı olarak resmi yazı bağlı/ilgili/ilişkili kurumlara da iletilmiş ve anket uzman düzeyinde de katılıma açılmıştır. Bu çerçevede ankete 91 kurumdan toplam 1.690 kişi katılım sağlamıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının DEA konusundaki çalışmalarının değerlendirilebilmesi için;

- Bilgi düzeyi ve farkındalık,
- DEA sürecine dair geri bildirim ve
- Sorun tespiti

başlıkları altında bir anket hazırlanmıştır. Ankette yer alan 59 soruya verilen yanıtlardan elde edilen temel sonuçlar kategorilerine göre aşağıda özetlenmiştir:

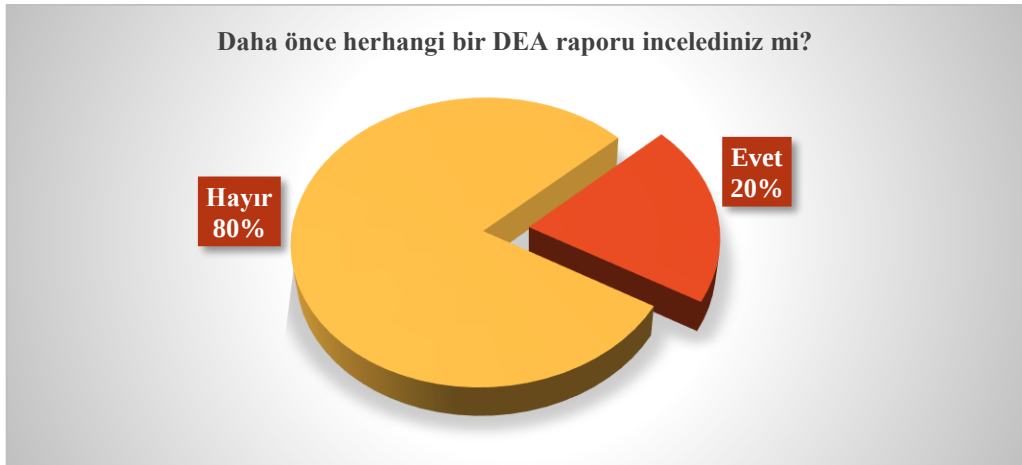
Bilgi Düzeyi ve Farkındalık

- Katılımcıların yüzde 49'u (827 kişi) DEA hakkında bilgi sahibidir.
- Bununla birlikte, katılımcıların çoğunluğu sorulara “kararsızım”, “bilmiyorum” şeklinde yanıt vermiştir. Bu durum kamuda DEA farkındalığının düşük olduğunu göstermektedir.
- Katılımcıların yüzde 54'ü DEA'nın ülkemizde hukuki bir zorunluluk olduğunu düşünmektedir.
- Katılımcıların yüzde 11'i (184 kişi) DEA raporu hazırlama sürecinde bulunmuştur.
- Katılımcıların sadece yüzde 12'si Rehber ve ilgili belgelere başvurmuş; yüzde 30'u Rehber ve ilgili belgelere nereden ulaşabileceğini bildiğini, yüzde 22'si Usul ve Esaslar'ı incelediğini, yüzde 27'si DEA internet sitesinden haberdar olduğunu ve yüzde 20'si DEA aşamalarından haberdar olduğunu ifade etmiştir. Bu sonuçlar DEA farkındalığının henüz beklenen seviyeye ulaşmadığını teyit etmektedir.
- Katılımcıların yüzde 66'sı GZFT ve Fayda-Maliyet Analizinde bilgi/deneyim sahibidir.

DEA Sürecine Dair Geri Bildirim

- Katılımcıların yüzde 20'si (343 kişi) daha önce herhangi bir DEA raporunu incelemiş olup Grafik 7'de gösterilmektedir.

Grafik 7. Anket Katılımcılarının DEA Raporu İnceleme Oranı

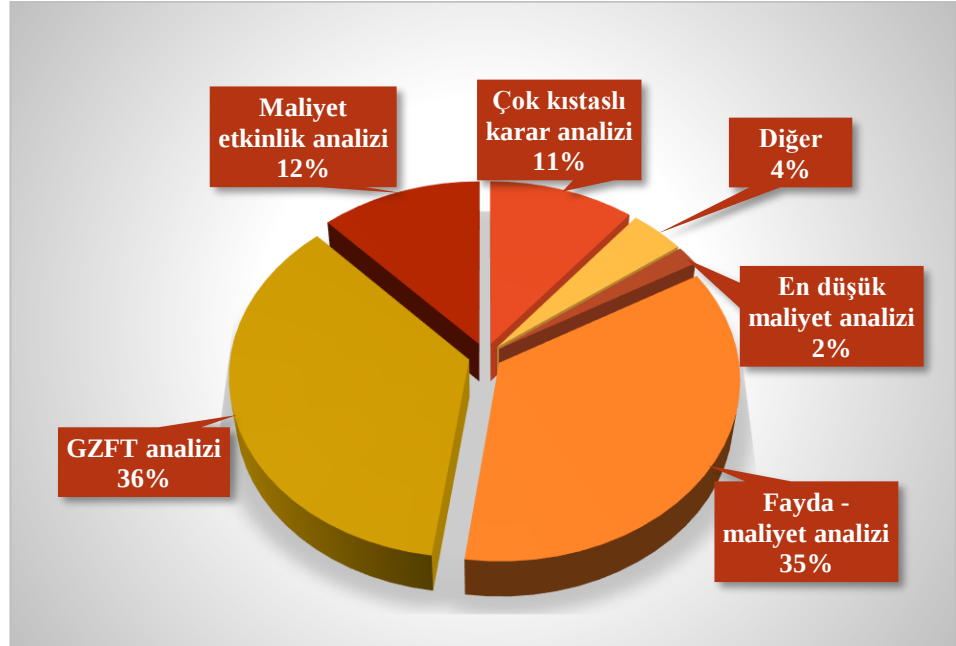

Anket sorusuna “evet” olarak cevap vererek DEA raporu incelediğini belirten 343 kişiden;

- DEA dairesiyle kolay iletişim kurabilme konusunda yüzde 33’ü kolay iletişim kurduğunu, yüzde 5’i kuramadığını ve yüzde 62’si ise kararsız kaldığını ifade etmiştir. Yüzde 51’ine göre DEA ile ilgili internet sitesinde yer alan belgeler yeterli, yüzde 3’üne göre ise yetersizdir. Kalanlar ise kararsız olduklarını belirtmiştir. Yüzde 52’si Rehber ve şablonların yol gösterici olduğunu, yüzde 4’ü ise aksini ifade etmiştir. Bu sonuçlar Başkanlığın DEA sürecinde yönlendirmesinin kamu kurumlarınca çoğunlukla yeterli bulunduğunu göstermektedir.
- Yüzde 46’sı DEA Rehberi ve ilgili belgelere başvurduğunu, yüzde 68’i Rehber ve ilgili belgelere nereden ulaşabileceğini bildiğini, yüzde 62’si DEA internet sitesinden haberdar olduğunu, yüzde 65’i DEA aşamalarından haberdar olduğunu ifade etmiştir. DEA raporu inceleyenler arasında çoğunlukla DEA farkındalığının olmasıyla birlikte farkındalığın artırılması gerektiği görülmektedir.
- Son üç yıl içerisinde mevzuat çalışması için yüzde 39’u DEA yapmıştır. Yürürlüğe giren mevzuat sayısı incelendiğinde bu oranın daha altında DEA yapma sıklığı bulunmaktadır.
- Yüzde 28’i DEA’nın mevzuatın içeriğini etkilediğini, yüzde 24’ü mevzuat taslağını değiştirdiğini, yüzde 65’i DEA’nın mevzuat hazırlama kalitesini artırdığını belirtmiştir. Yüzde 67’si DEA sürecinde elde edilen bilgi ve deneyimlerin kurumlarındaki mevzuat hazırlama çalışmalarına olumlu etki ettiğini ifade etmiştir.
- Yüzde 72’si yasama sürecinde DEA raporunun faydalı olduğunu değerlendirirken yüzde 5’i aksini ifade etmiştir. Yüzde 74’ü DEA sürecinde elde edilen bilgi ve deneyim, önerilen düzenlemenin gözden geçirilmesine ve eksikliklerinin giderilmesine olumlu etki ettiğini belirtmiştir. Bu sonuçlar DEA’nın mevzuat sürecine olumlu katkı yaptığını göstermektedir.
- Yüzde 40’ı DEA’nın bürokrasiyi artırmadığını, yüzde 35’i ise artırdığını ifade etmiştir.

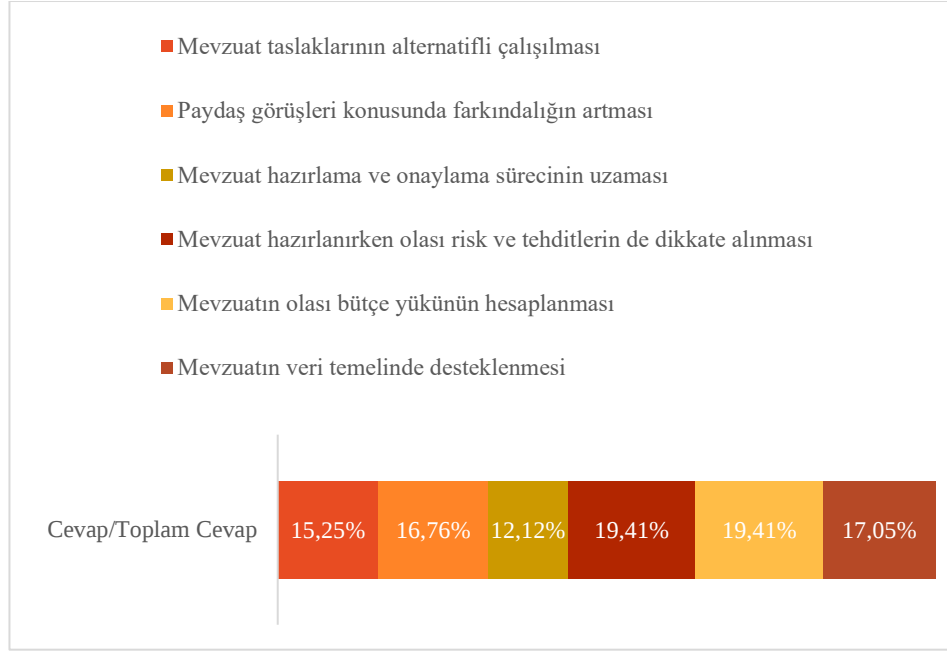
- Yüzde 73'ü mevzuat görüşe açılırken DEA'nın da mevzuat taslağının ekinde olmasını gerekli görmektedir.
- Yüzde 40'ı kurumlarında DEA'ya verilen önemi yeterli düzeyde görmektedir.
- Eğitim ve bilgilendirme programlarına katılma oranı yüzde 18'dir. DEA sürecinin etkin yürütülebilmesi için DEA sürecini yürütecek olan ilgili personele eğitim verilmesini yeterli görenlerin oranı yüzde 52 iken üst yöneticilere yönelik bilgilendirme toplantıları yapılmasının faydalı olacağını düşünenlerin oranı yüzde 82'dir. Bu sonuçlar üst yöneticilerin DEA konusunda farkındalığının artırılması ihtiyacına dikkat çekmektedir.
- Yüzde 62'si DEA'ların kamuoyuyla paylaşılması gerektiğini düşünürken yüzde 9'u aksini ifade etmektedir.
- Yüzde 36'sı GZFT Analizi, yüzde 35'i ise Fayda-Maliyet Analizi kullanılmasının daha uygun olduğunu ifade etmektedir. Diğer yöntemler bakımından ise farkındalığın düşük düzeyde olduğu anlaşılmaktadır (Grafik 8).

Grafik 8. Türkiye’de DEA için Kullanımı Uygun Bulunan Analiz Yöntemleri

- Birden çok seçenek işaretlenebilen “Mevzuat hazırlama süreçlerine DEA’nın eklenmesi ile birlikte gözlemlediğiniz değişiklikleri seçiniz.” sorusuna verilen cevaplara ilişkin oranlara Grafik 9’da yer verilmektedir.

Grafik 9. DEA Sayesinde Mevzuat Sürecinde Yaşanan Değişiklikler

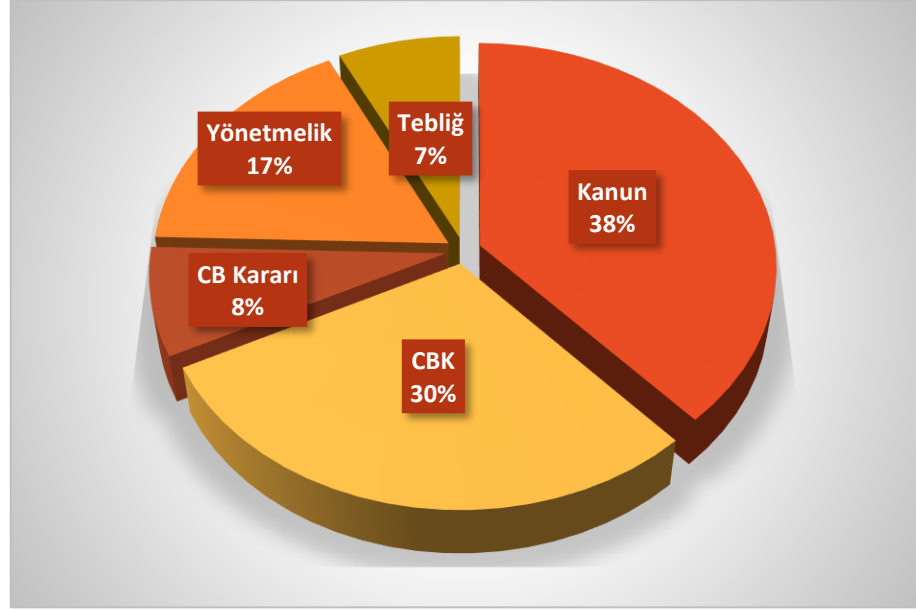
- Anket sorularını yanıtlayan tüm katılımcıların yüzde 25’i GZFT Analizi, yüzde 42’si ise Fayda-Maliyet Analizi kullanılmasının daha uygun olduğunu ifade etmektedir.

Sorun Tespiti

- Sadece yüzde 17’si kurumlarında DEA yapımında yeterli sayıda ve nitelikte personel bulunduğunu ve yüzde 75’i düzenleme yapmanın aciliyetinin DEA yapımını etkilediğini belirtmiştir. Bu durum da DEA sürecinin temel eksiklerinden ikisi olan kurumsal kapasite sorununu ve düzenleme sürecindeki süre baskısını işaret etmektedir.
- Yüzde 80’i DEA sürecinde ilgili tüm paydaş görüşlerinin alınmasını gerekli gördüğü hâlde yalnızca yüzde 27’si DEA sürecinde diğer kurumlarla iş birliği yapmıştır. Bu doğrultuda Başkanlığa ulaşan DEA’larda da benzer biçimde paydaş analizinin yapılmadığı görülmektedir.

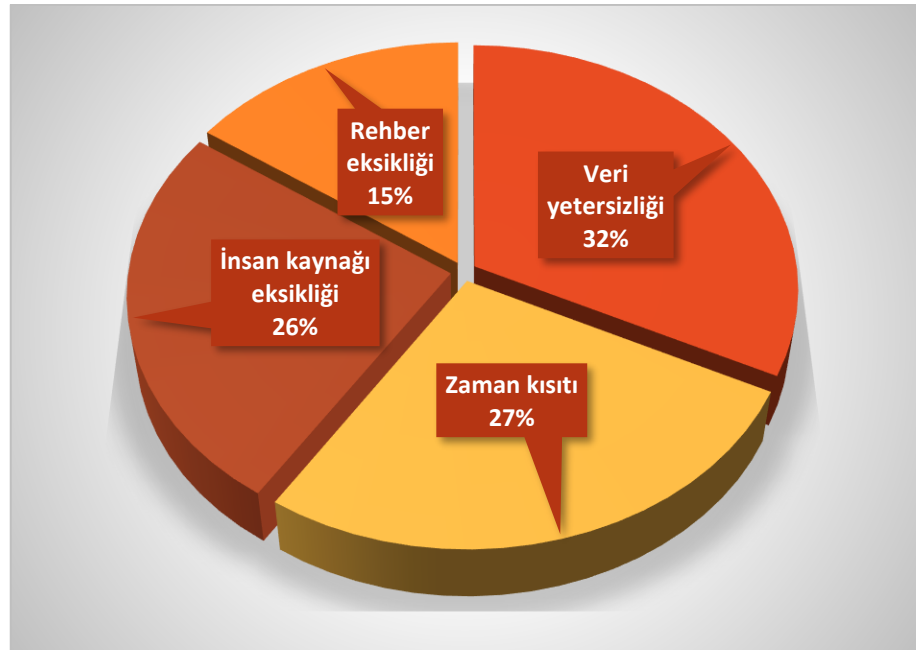
- Yüzde 40'ı DEA sürecinde kurum içi iş birliği ve koordinasyonu yeterli görmekteyken yüzde 12'si yeterli görmemektedir. Yüzde 45'i hukuk hizmetleri biriminin DEA koordinasyonuna katkı sağladığını, yüzde 15'i aksini ifade etmiştir. Yüzde 58'i DEA'da ihtiyaç duyulan verinin temin edilmesi için kurum içi iş birliğini yeterli düzeyde görürken yüzde 10'u yetersiz görmektedir. Yüzde 38'i DEA'da ihtiyaç duyulan verinin temin edilmesi için kurum dışı iş birliğini yeterli düzeyde görürken yüzde 14'ü yetersiz görmektedir. Yüzde 44'ü DEA sürecinde bulunan/DEA yapan kurum personeli, bilgi paylaşımında bulunulduğunu ifade ederken yüzde 13'ü aksi yönde yanıt vermiştir. Başkanlığa gelen DEA'larda çoğunlukla kurum içi/dışı koordinasyon sorunu mevcutken anket sonuçları bunu teyit etmemektedir.
- Bu sonuçlar çerçevesinde, DEA'larda yaygın olarak kullanılan GZFT yöntemine temayül gösterildiği teyit edilmekle birlikte Fayda-Maliyet Analizine yönelik ilgi yüksek iken henüz yeterince kullanılmaması dikkat çekmektedir.
- Birden çok seçenek işaretlenebilen sorularda ise sonuçlar şu şekildedir:
 - DEA'nın hangi mevzuat türü için yapıldığına ilişkin soruda yüzde 38 oranında kanun, yüzde 30 oranında CBK, yüzde 17 oranında yönetmelik, yüzde 8 oranında Cumhurbaşkanlığı kararı ve yüzde 7 oranında tebliğ seçeneği işaretlenmiştir. Grafik 10 incelendiğinde hangi mevzuat türünde DEA zorunluluğu olduğuna ilişkin farkındalığın henüz yeterli düzeye ulaşmadığı görülmektedir.

Grafik 10. Katılımcıların DEA Zorunluluğu Bulunduğunu Düşündüğü Mevzuat Türleri

- DEA yaparken karşılaşılan temel zorluk olarak yüzde 32 oranında veri yetersizliği, yüzde 27 oranında zaman kısıtı, yüzde 26 oranında insan kaynağı eksikliği ve yüzde 15 oranında rehber eksikliği yanıtı işaretlenmiştir. Grafik 11’de de görüldüğü üzere DEA sürecinde yaşanan sorunlarda birden çok husus ön plana çıkmaktadır.

Grafik 11. DEA Yapımında Karşılaşılan Temel Zorluklar

6. DEA Kapsamındaki Etkinlikler

DEA raporu hazırlayan idarelerle hazırlık aşamasında süreci etkin yönetebilmek amacıyla yüz yüze toplantılar gerçekleştirilmekte olup DEA yapımı konusunda Başkanlıkça idarelere rehberlik yapılmaktadır. Bu kapsamda Rapor döneminde 21 kamu kurum ve kuruluşu ile toplam 63 adet çalışma toplantısı gerçekleştirilmiştir.⁷ DEA süreciyle ilgili olan konularda gerek ulusal gerek uluslararası toplantı ve konferanslara iştirak edilerek ülke ve Başkanlık temsili sağlanmaktadır.

7. DEA İrtibat Noktaları

2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı faaliyeti olarak kamu idarelerinde DEA kapasitesinin geliştirilmesine yönelik irtibat noktaları oluşturulmuştur. Söz konusu irtibat noktalarıyla DEA süreçlerinin daha etkin ve verimli yürütülebilmesi için bakanlıklara ziyaretler gerçekleştirilmiştir. İrtibat noktası ziyaretleri kapsamında Tablo 2’de yer verilen 13 bakanlıkla görüşmeler yapılarak süreçte yaşanan aksaklıklar ve iyileştirilmesi beklenen hususlar çerçevesinde öneri ve değerlendirmeler alınmıştır. 2026 yılında da diğer bakanlıklara yönelik ziyaretler ile irtibat noktası görüşmelerinin tamamlanması öngörülmektedir.

Tablo 2. Ziyaret Edilen İrtibat Noktaları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	Millî Eğitim Bakanlığı
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Millî Savunma Bakanlığı
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Tarım ve Orman Bakanlığı
Gençlik ve Spor Bakanlığı	Ticaret Bakanlığı
Hazine ve Maliye Bakanlığı	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
İçişleri Bakanlığı	

Söz konusu ziyaretler kapsamında dile getirilen başlıca hususlar aşağıda sıralanmaktadır.

- Başkanlığa iletilen DEA özelinde çalışma toplantılarının etkili olduğu vurgulanmış olup irtibat noktalarının da söz konusu toplantılara katılabileceği belirtilmiştir.
- DEA Rehberi’nin çevrim içi eğitim videolarının hazırlanması talep edilmiştir.

⁷ Strateji ve Bütçe Başkanlığı, DEA Takip Dosyası, 31 Aralık 2025.

- DEA şablon ve süreçlerinin ülkemiz mevzuat yapım süreciyle uyumlaştırılması yönünde daha çeşitli yöntem çalışmaları yapılmasının yararlı olacağı değerlendirilmiştir.
- Mevzuat görüşleri sonrasında taslak metnin değişmesi nedeniyle, DEA'nın bu süreç tamamlandıktan sonra yapılmasının daha uygun olacağı ifade edilmiştir.
- Maddi değişiklikler amacıyla yapılan ve esasa dair olmayan düzenlemeler için DEA yapılmaması talep edilmiştir.
- Mevzuat hazırlama sürecinde en önemli hususun paydaş istişaresi olduğu, kapsamlı bir paydaş istişaresiyle daha etkin düzenlemeler hazırlanabileceği hususlarına değinilmiştir.
- DEA uygulamasında irtibat noktası rolünün iyileştirilmesi için Başkanlığa gelen DEA'lara resmî yazıyla cevap verirken irtibat noktasının da bilgi olarak eklenmesi önerilmiştir.
- Tüm kurumlara hitaben DEA süreçlerinin irtibat noktaları üzerinden yürütülmesi gerektiğini içeren ve genel itibarıyla karşılaşılan eksikliklerin ele alındığı bilgilendirme amaçlı bir resmi yazı ile irtibat noktalarının rolünün desteklenmesi ihtiyacı ifade edilmiştir.
- İrtibat noktalarının DEA yapılan konuya teknik açıdan hâkim olmaması nedeniyle bu sürecin ilgili teknik uzmanlarca yürütülmesi ve irtibat noktalarının “köprü görevi” görmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu kapsamda, Başkanlığa ilk bilgilendirme e-postasının irtibat noktası tarafından gönderilerek teknik sürece dâhil olacak kişilerin belirtilmesi ve sonraki yazışmalarda irtibat noktasının yalnızca bilgilendirme rolünü üstlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- Yıllık Değerlendirme Raporu ve DEA anketinin e-posta yoluyla irtibat noktalarına iletilmesi önerilmiştir.
- Analiz yöntemlerini de içerecek şekilde DEA eğitimi düzenlenmesi, bilgilendirici toplantıların gerçekleştirilmesi ve özellikle teknik personelin farkındalığının artırılması önerilmektedir. Uygulamalı örneklerle desteklenen eğitimlerin daha etkili olacağı değerlendirilmiştir.

- DEA sürecini etkin hâle getirmek adına en azından bazı aşamaların basitleştirilmesinin mümkün olacağı ifade edilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı tarafından DEA'nın zorunluluğuna ilişkin genelge yayımlanması önerilmiştir.
- Çalışma toplantılarının etkili olduğu vurgulanmış olup yıllık bilgilendirme toplantılarının yapılmasıyla da kurumlarda DEA yapılmasına ilişkin sorumluluk bilincinin artırılabilceği ifade edilmiştir.
- İdarelerde üst düzey yöneticilere DEA bilgilendirmesinin yapılması önerilmiştir.
- İdarelerle iyi uygulama olarak belirlenebilecek örnek bir DEA'nın paylaşılmasının faydalı olacağı dile getirilmiştir.
- İlgili ve bağı kurumlara ve kurum içi birimlerde de DEA'dan sorumlu irtibat noktası kurularak DEA'ya ve analiz yöntemlerine ilişkin eğitim verilmesiyle sürecin işlevselliğinin artırılabilceği belirtilmiştir. Bir başka öneri de idare içinde konu bazlı (örn. finans, vb.) irtibat noktası belirlenmesi olmuştur.
- DEA'nın daha basit bir formatta yapılmasının daha etkili olacağı ifade edilmiştir.
- Torba kanunlara özel bir DEA biçimi veya metodolojik yaklaşımın belirlenmesi gerektiği ve bu kapsamda kurumlara yönelik bilgilendirici bir dokümana ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.
- 8 aşamalı DEA konusundaki eşik değeri olan 100 milyon TL'nin güncellenmesi önerilmiştir.
- Bağı kuruluşlarda DEA kavramına yönelik bilgi eksikliğinin giderilmesi amacıyla kurum içi bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi önerilmiştir.
- DEA sürecinin iyileştirilmesi kapsamında DEA yapımının kurumların stratejik belgelerine eklenmesi önerilmiştir.

III. 2024-2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ

DEA yapılmasının mevzuat hazırlama usul ve esaslarına kazandırılmasından bu yana geçen süreçte edinilen tecrübeyle Başkanlık tarafından tespit edilen hususlar ve kamu kurum ve kuruluşlarından alınan dönüşler çerçevesinde uygulama süreçleri iyileştirilmeye devam etmektedir. Bu kapsamda DEA süreçlerinin güçlendirilmesi için

kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik destekleyici faaliyetler ve DEA özelinde birebir gerçekleştirilen toplantılar sayesinde nispeten hızlı ilerleme kaydedilmiştir.

Tablo 3'te süreci devam eden, nihai hâle gelen ve süreci yarıda kalan DEA sayıları ile çalışma toplantısı, değerlendirme sayısı ve DEA yapan idare sayısı istatistiklerine yer verilmektedir. İstatistikler incelendiğinde, 23 Ağustos 2024 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasındaki sürede 130 adet DEA, Başkanlığa ulaşmış olup bunlardan 59'u nihai hâle getirilmiş, düzenlemelerden vazgeçilmesi gibi sebeplerle 4'ü için süreç yarıda kesilmiş ve 67'sinde ise süreç ilgili idare tarafından devam ettirilmektedir. DEA süreci içerisinde 270 adet değerlendirme hazırlanmıştır. DEA sayısı başına Başkanlıkça hazırlanan değerlendirme sayısı 2,11 olmuştur. Belirlenen süre zarfında 39 idareyle DEA üzerinde çalışılmış olup 21 kamu kurum ve kuruluşuyla toplam 63 adet toplantı gerçekleştirilmiştir. İdareler tarafından yapılan DEA'ların ilk defa Başkanlığa gönderilme tarihi ile söz konusu DEA'ların incelenerek düzeltilecek hususlarının idarelere bildirilme süresi dikkate alındığında ortalama yanıt süresi 9,75 gün olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3. DEA İstatistikleri

	2024-2025 Dönemi
Süreci devam eden DEA sayısı	67
Nihai hâle gelen DEA sayısı	59
Süreci yarıda kalan DEA sayısı	4
Çalışma toplantısı sayısı	63
Değerlendirme sayısı	270
DEA yapan idare sayısı	39
Değerlendirme sayısı/DEA sayısı	2,11
DEA'lara ilk defa verilen yanıt süresi (ortalama)	9,75 gün

Kaynak: Başkanlık, 23 Ağustos 2024 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arası kapsamaktadır.

IV. GENEL DEĞERLENDİRME

2024-2025 Yasama Yılı içerisinde gerçekleştirilen DEA faaliyetleri, irtibat noktaları ziyaretleri ve Başkanlıkça idarelere uygulanan DEA anketi yoluyla elde edilmiş gözlemler sonucunda değerlendirmeler aşağıda sıralanmıştır.

- Kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi taslakları için DEA yükümlülüğü hâlihazırda yalnızca Yönetmelik ile sağlanmakta olup uluslararası düzeyde iyi uygulama örnekleri dikkate alındığında kanun düzeyinde bir mevzuat dayanağına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Usul ve Esaslar ile Rehber'e göre, DEA'larda önerilen düzenleme ve alternatif düzenleme önerisi olmak üzere mevcut durumun devamı seçeneğinin yanında en az iki seçenek şeklinde çalışılması gerekliliği olmasına rağmen DEA taslaklarının önemli bir kısmında idare tarafından alternatif düzenleme önerisi yeterince geliştirilememekte ve düzenleme önerisi yalnızca mevcut durumla kıyaslanmasıyla sınırlı kalmaktadır.
- DEA raporlarında mevcut durumdaki işleyiş, düzenleme yapılmasını tetikleyen sorunlar ve ihtiyaçlar ile çözüm önerisi/önerileri arasında neden-sonuç ilişkisi/mantıksal bağlantı kurulmasında idarelerce güçlükler yaşanmaktadır.
- DEA raporlarında yer alan paydaş analizi bölümünün bazı durumlarda kurumların mevzuata ilişkin görüş ve değerlendirmeleriyle karıştırıldığı anlaşılmaktadır. Mevzuata ilişkin görüşün aksine paydaş analizinde düzenlemeden etkilenen ve düzenlemeyi etkileyen tarafların belirlenmesi, etki düzeylerinin ortaya konulması ve tarafların düzenlemeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi beklenmektedir.
- Uluslararası iyi uygulamalardan farklı olarak ülkemizde merkezî kontrol birimi olarak Başkanlığın DEA'ları nihai hâle getirme görevi bulunmaktadır. Bu çerçevede idarelerce DEA'ların Usul ve Esaslar'a uygun şekilde yapılarak Başkanlığa iletilmesi hususunda idarelerin münhasır sorumluluğunun ve sahiplenmesinin yeterince gelişmediği görülmektedir.
- Düzenleme taslaklarının büyük çoğunluğunun ivedi sonuçlandırılması gerekliliği DEA'ların kalitesi üzerinde kısıt oluşturmaktadır.
- DEA'ların olması gerekenin aksine büyük çoğunlukla düzenleme taslağı hazırlandıktan sonra yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum karar verme sürecine yön verme kapasitesinin yeterli kullanılamamasına ve dolayısıyla DEA'ların politika geliştirme aracı olmaktan ziyade mevcut taslağı gerekçelendirme aracı hâline gelmesine sebebiyet verebilmektedir. Ayrıca, söz konusu durum DEA

yapılırken alternatif düzenleme seçeneklerinin yeterince değerlendirilmemesine, seçeneklere ilişkin etkilerin kapsamlı biçimde incelenmemesine ve paydaş görüşlerinin alınmamasına yol açmaktadır.

- Kamu kurumlarının kurum içi ve merkezî kontrol birimiyle etkin koordinasyonunu artırmak amacıyla oluşturulan irtibat noktaları çoğu idarede etkin olarak kullanılmamaktadır.
- Yönetmelik'te DEA yapılmasının zorunlu olduğu açıkça düzenlenmiş olmasına rağmen, bazı durumlarda düzenleme taslaklarının DEA süreci hiç yürütülmeden veya analiz nihai hâle getirilmeden mevzuat görüşüne açılabildiği görülmektedir. Bu durum, düzenlemenin olası ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerinin sistematik biçimde değerlendirilmeden karar alma sürecinin ilerlemesine yol açabilmektedir.
- DEA taslaklarında idareler analiz yöntemi olarak çoğunlukla GZFT'yi tercih etmektedir. Bu yöntemin görece kolay ve uygulanabilir olması, daha kapsamlı ve nicel analizlerin kullanılmamasına yol açmaktadır. GZFT'nin çoğu zaman yüzeysel bir değerlendirme aracı olarak kullanılmasının nedenleri arasında ise kurumsal kapasite eksikliği, veri teminindeki güçlükler, düzenlemenin etkilerinin sayısallaştırmaya uygun olmaması, sahiplenme eksikliği ve/veya süre kısıtı gibi durumlar sayılabilmektedir.
- DEA hazırlık sürecinde düzenlemelerin tüm etkileri dikkate alınmamakta, genel etkiler değerlendirilmektedir. DEA hazırlık sürecinde düzenlemenin tüm etkilerinin dikkate alınmaması, analizin kapsam ve derinliğini sınırlamaktadır. Bu durumda düzenlemenin doğrudan ve dolaylı etkileri yeterince ortaya konulamamakta ve gerçeği tam olarak yansıtamamaktadır. Ayrıca belirli paydaş grupları üzerindeki etkiler ile dağılımsal sonuçlar gözden kaçabilmekte, alternatif politika seçeneklerinin sağlıklı biçimde karşılaştırılması güçleşmektedir. Risk ve belirsizlik unsurlarının yeterince değerlendirilmemesi ise karar alma sürecinde eksik veya hatalı değerlendirmelere yol açabilmekte ve düzenleme kalitesini zayıflatabilmektedir.

- DEA, nihai hâle geldikten sonra ilgili düzenlemede DEA'yı etkileyecek düzeyde esaslı bir değişiklik yapılması durumunda DEA'nın Başkanlıkla temasa geçilerek güncellenmesi beklenmektedir.

Başkanlıkça gerçekleştirilen DEA anketi ve irtibat noktası ziyaretleri kapsamında elde edilen geri bildirimler aşağıda sıralanmıştır.

- Anket sonuçları kapsamında kurumların personel ve üst yönetim olarak DEA hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı; bu nedenle kurumlara yönelik eğitimlerin artırılması gerektiği belirtilmiştir. Eğitimlerin hibrit, çevrim içi ve sürekli erişilebilir formatlarda sunulmasının faydalı olacağı vurgulanmıştır. Bu kapsamda DEA şablonlarının ve DEA sürecinin anlatıldığı çevrim içi videoların internet sitesinde yayımlanması planlanmaktadır.
- Mevzuat hazırlık süreci ile DEA süreçlerinin eşgüdümlü işlemediği, DEA'nın taslak hazırlandıktan sonra talep edildiği, bunun da süreci aksattığı ifade edilmiş olup mevcut şablonlarda sadeleşmeye gidilmesi talep edilmiştir. Bu çerçevede idarelerin tamamlamakta zorluk yaşadığı DEA bölümleri güncellenmiş olup şablonların internet sitesinde yayımlanması planlanmaktadır.